

Posudek oponenta diplomové práce

Autorka: Bc. Kateřina Leová

Název: Analýza vztahů Evropské unie a států Maghrebu aplikovaná na realistické koncepci
Katedra politologie, Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové 2015, 80 stran

Zvolené téma je vzhledem ke konfliktním událostem současnosti vysoce aktuální, jeho zpracování však zůstává daleko za očekáváním.

Práce začíná Úvodem (s. 10-14), kde se objevují tři problémy. Maghreb jako oblast zkoumání by měl být definován buď v tradiční podobě (Tunisko, Alžírsko, Maroko), nebo v rozšířeném pojetí (+ Libye a Mauritánie), které by bylo třeba vysvětlit, protože překračuje obvyklé pojetí regionu. Na s. 10 do Maghrebu autorka počítá státy Alžírsko, Libyi, Mauritánii, Maroko a Tunisko, na s. 34 přidává i Západní Saharu, v zásadním shrnutí vztahů s EU na s. 54-59 však píše pouze o Alžírsku, Maroku a Tunisku. Druhým problémem je nejasná hypotéza. Z textu Úvodu lze excerpovat, že hypotézou má být tvrzení, že „procesy spolupráce z let minulých nevedly k úspěchu a EU přistupuje k jednotlivým zemím odlišně.“ Toto konstatování pokládám za banální a nedostačující, chybí základní otázka pro analýzu: proč se tak stalo, které skutečnosti brání úspěchu, proč se (celkem pochopitelně) k jednotlivým zemím (kterým a jak) přistupuje odlišně, jaké postoje uvnitř EU nebo v jednotlivých zemích Maghrebu se utvářejí či diskutují jako reakce na konkrétní události. Třetím problémem je nejasně vymezené období zkoumání. Bylo by třeba vycházet přesně z konceptů spolupráce tvořených Evropskými společenstvími a pozdější EU, anebo se věnovat pouze aktuálnímu stavu problematiky; v popisu událostí ve vybraných zemích se však zabíhá zbytečně do celé postkoloniální minulosti a tím méně se analyzuje zcela recentní období, o které by mělo především jít.

Rozsáhlá teoretická část (s. 15-28) rekapituluje realistickou a neorealistickou teorii mezinárodních vztahů, aniž by byla zřejmá vazba na ústřední téma a specifickou problematiku zvolené zkoumané oblasti. Následuje druhá část (s. 29-68), kde však velký prostor zabírá pouhý popis událostí v pěti zemích, takže až na s. 47 začíná jádro studie, tj. „Vztahy mezi EU a státy Maghrebu“. Zde je pojednán Barcelonský proces, Evropská politika sousedství a Unie pro Středomoří, bylo by však třeba věnovat více pozornosti nejednotné aplikaci těchto konstrukcí v praxi ze strany některých klíčových zemí EU (Velká Británie, Francie), jimiž je narušována proklamovaná jednotná politika. V této stěžejní kapitole a jejím vyhodnocování nevidím jasně odlišené období před „arabským jarem“ a po něm; přitom zánik Libye, naprosté rozvrácení jednotného evropského postoje vůči severoafrickému prostoru v období krizí 2011-2012 a nemožnost některých oslabených států vztahy s EU v klidu rozvíjet by byly nejdůležitější náměty pro politologickou analýzu. Závěr (s. 69-74) víceméně shrnuje předem napsané, aniž by se vztahoval k ústřední hypotéze, a opět dostatečně nereflektuje zásadní změny, které nastaly po roce 2011. V soupisu literatury (s. 75-80) citelně chybí frankofonní literatura, bez níž lze frankofonní oblast jen obtížně studovat.

Práce obsahuje různé formulační a jazykové nedostatky. Neobratné je spojení „cílem je přiblížení a vysvětlit“ (s. 10), špatná je shoda ve spojení „Evropská společenství vyhlásilo“ (s. 11), zvláštní pojem se objevuje ve větě „Výsledky voleb byly uznány mezinárodním prostředím“ (s. 41). Interpunkční chyba nastala např. na s. 11, kde chybí čárka mezi větami v souvětí před slovem „proč.“ Neujasněná je transkripce arabských jmen, jejich francouzské tvary jsou zbytečné, navíc se na s. 37 vyskytuje dubleta Bouteflika i Bouteflik, nevhodný nebo chybný je pravopis jmen Hassan či Cassablanca (43).

Diplomová práce tak jen naznačuje možnosti, které téma poskytuje, jeví rysy jisté nedodělanosti a uspěchanosti. Protože autorka alespoň pronikla do relevantní problematiky, doporučuji přesto práci k obhajobě.

doc. PhDr. Jan Klíma
KPOL FF UHK

Hradec Králové 12. 1. 2015